بەشی یەکەم لە ڕۆمانی

شاری مۆسیقارە سپییەکان

سەرەتای ئەم چیرۆکەمان لە فرۆکەخانەی سخێپهۆڵەوە لە نزیک ئەمستەردامەوە دەست پێدەکات، ساڵی ۸۹۹۱ کە بۆ دووەمجار دەمویست بگەڕێمەوە بۆ کوردستان. ئەوکات لە ناو گەلێک کێشەو گرفتی گەورەی ژیاندا نوقمبووبووم، ڕۆژگارێک دەژیام بەسەختی لە دڵەوە پێکرابووم و باوەڕم بە شتێک نەمابوو، هەر لەو هەفتەیەدا ژنەکەم بێهۆ تەڵاقنامەیەکی لە دادگاوە بۆ ناردم و نێوان من و ئەو بۆ هەتاهەتایە کۆتاییهات. بۆ چارەسەرکردنی ئەو کێشەیە و سەرپەرشتیکردنی منداڵەکانم، دەبایە لە ڕێگای شامەوە بگەڕێمەوە بۆ وڵات. لە بەردەم نوسینگەکانی هێڵی ئاسمانی سوریدا، سێ ڕیز خەڵک جانتاکانیان باردەکرد، من لە ڕیزی دەستە ڕاستدا وەستابووم کە دەنگێک هاواری لێکردم: مامۆستا ... مامۆستا، بەڕێز، بەڵێ لەگەڵ تۆمە، ئا بەڵێ جەنابت، بەڵێ، تۆ کوردیت؟ مامۆستا گیان من دەتناسم، نا بە هەڵەدا نەچووم ... وانییە، تۆ مامۆستای نوسەر عەلی شەرەفیاریت، وا نییە.. تۆ ئەو نیت؟

کوڕێکی گەنج بوو، سەرتاپای جلی سپی بوو، تی شێرتێکی سپی «لەوانەی یاریزانەکانی گۆلف لەبەریدەکەن» ، پانتۆڵێکی سپی، جووتێک پێڵاوی بریقەداری سپیشی لە پێدابوو. ڕیزێک خەڵک لە نێوانماندا بوو، ئەو لە بەردەم کچەکەدا بوو کە جانتاکان دەکێشێت، پێدەچوو شتێکی زیادی هەبێت و خانمی هێڵە هەواییەکە بوارینەدات دەرچێت، من هیچی ئەوتۆم لەگەڵ خۆمدا نەهێنابوو، جانتایەکی چکۆلانە نەبێت، جلی خەوتن و دەرمانی دان و کەلوپەلی ڕیشتاشینەکەمی تێدابوو. من گووتم: بەڵێ من ئەوم، عەلی شەرەفیارم فەرموو دەتوانم چیت بۆبکەم؟. شتەکان کەمێک ئاڵۆزکاو و نارێک هاتنە بەرچاوم، من کەیفم بەوە نەدەهات لەسەفەردا خەڵکی ناسیاوم لەگەڵدابێت، لە منداڵییەوە حەزم لەسەفەرە بە تەنیا، پاشان زۆربەی ئەوانەی لەسەفەردا تووشیان دەهاتم هێندەی کێشەیان بۆ دروستدەکردم یارمەتیان نەدەدام. کوڕێکی گەنج بوو، چوار خاڵی سووری چکۆلانە، وەک ئەوەی پاشماوەی چوار دڵۆپ خوێنی زۆر دێرین و کاڵەوەبووبێت لەسەر لاملی بوون، کوڕێکی چاوشینی جوان بوو، نەمزانی ئاخۆ شتەکانی خۆی لە شوێنی بارکردنەکەوە ڕەوانەکرد یاخود نا، پێدەچوو بینینی من کەمێک شپرزەیکردبێت، ئاگادار بووم لە ڕیزەکە هاتەدەرێ و گووتی: مامۆستا تۆ دەگەڕێیتەوە بۆ کوردستان؟ وا نییە تۆ دەگەڕێیتەوە بۆ ئەوێ؟. من گووتم: بەڵێ عەزیزم، بەڵێ، من دەگەڕێمەوە بۆ کوردستان.

زەرفێکی سپی دامێ و گووتی: ئەگەر دەتوانیت، ئەگەر بە ئەرک نابێت، ئەم زەرفەم بۆ بەریتەوە بۆ ئەوێ، چونکە من دەچم بۆ شارێکی تر، شارێکی زۆر دوورتر لەوێ، هێند دوور کە کەس دەستی ناگاتێ، دەبێت یەکێک هەبێت ئەم زەرفەم

بۆ بگەێنێتەوە کوردستان و بیداتە دەست کچێک بە ناوی ڕەوشەنی مستەفا سەقزییەوە. ناونیشانەکەی لەسەرە، ژمارە تەلەفوونەکەشی لەسەرە.

بەوەدا کورد دەرمان و شامپۆ و پێڵاوو کرێمی دەموچاویان لە هەر شت زیاتر لە ئەوروپاوە دەناردەوە بە بێزارییەوە گووتم: دەرمانی فشاری خوێنە؟ زەیتی قژە؟ شامپۆی پانتینە یاخود چی؟.

سەری باداو گووتی: نا مامۆستا، نا ... ئەمە شتێکی ترە، ئەمە مۆسیقایە، ڕەوشەنی مستەفای سەقزی مۆسیقارە، قوتابی پەیمانگایە، من لە هەموو قۆناغەکان نمونەم بۆ ناردووە، لە هەموو قۆناغەکان.

کۆمەڵێک دەفتەری نۆتە و سی دی بوون ، هەموویانی لە زەرفەکە دەرهێناو گووتی تەماشابکە، لە هەموو قۆناغەکانی مێژووی مۆسیقا نمونەم بۆ هەڵبژاردووە، لە ڕینیسانس »ئەمیلیۆ دی کاڤالێری» م بۆ هەڵبژاردووە لەگەڵ »گیۆڤانی پیرلۆگی دە پالاسترینا«. لە قۆناغی »بارۆک« دەزانم حەزی لە »ئەنتۆنیۆ ڤیڤالدیی« ـە، نمونەیەکی تریشم بۆ ناردووە »هێنری پۆرسێلی«. لە کلاسیکەکان »هایدن « و مۆزارت« م بۆ ناردووە، لە ڕۆمانتیکەکان »گیۆشینۆ ڕۆزینی«، ئا ڕۆزینی مەزن، کە خۆم زۆر حەزم لێیەتی لەگەڵ »میندلسۆن« و »جۆن شتاینەر«دا، هەتا لە نوسەرە مۆسیقییە مۆدێرنەکانیش شتم بۆ ناردووە »بنیامین بریتن«م بۆ ناردووە، »دۆناتۆس هاوس«م بۆ ناردووە، »مارکۆس شتۆک هاوزن«م بۆ ناردووە. مامۆستا شەرەفیار لە تۆ باشترم دەستناکەوێت، ئەم شتانەی پیابنێرمەوە، لە تۆ باشترم دەستناکەوێت.

من گووتم: ئەگەر ژمارەی تەلەفونەکەی لەسەر بێت، بەچاوان، گرنگترین شت ژمارەی تەلەفونەکەیە.

ئەو گووتی: نا گرنگترین شت ئەوەیە بیدەیتە دەست خۆی، سەد دەر سەد دڵنیابیت کە ئەوە ڕەوشەنی مستەفای سەقزییە، گەر دڵنیانەبوویت نەیدەیتێ، چونکە ئەو شتانەی ئەو بە تۆی دەڵێت زۆر گرنگن، زۆر زۆر. مەسەلەکە هەر ئەوە نییە تۆ کتێبی نۆتەو سی دی مۆسیقاکانی بدەیتێ، بەڵکو شتێکی تریشە کە ئەو پێت دەڵێت.

من بە سەرسامییەوە پرسیم: مەبەستت ڕاسپاردەیەکی تایبەتییە، من بۆ تۆی بهێنمەوە یاخود چی؟ بەڵام گەر ئەو ڕاسپاردەیەکی بۆ تۆ هەبوو، چۆن بیهێنمەوە؟ چۆن پێتبڵێم؟ ئایا من بەرێزتان دەبینمەوە؟؟

گووتی: نا، نا، هەرگیز، من و تۆ یەکتری نابینینەوە، من دەچم بۆ شارێکی تر، ئەمە دواهەمین چاوپێکەوتنی من و تۆیە. لێرە بە دواوە تۆ تا هەتاهەتایە من نابینیت.

بە کەمێک پەشۆکان و نا حاڵیبوونەوە، لێم پرسی: بەڵام بڵێم کێ ئەم شتانەی بۆ ناردویت؟

گووتی: بڵێ شاروخی شاروخ، شاروخ مەهدی شاروخ ... دڵشکاوترین نەیژەنی دونیا تا ڕۆژی قیامەت.

من ویستم هەندێک پرسیاری لێبکەم، دەستی گرتم و گووتی: ئەفسوس کە کاتم نییە. دەبێت برۆم، دەبێت برۆم، تۆ نازانیت، مامۆستا چەند گرنگ بوو تۆ ببینم، نازانیت چەند ماوەیەکی کورتم هەبوو، زۆر شتی گرنگ لەسەر ئەم دیدارەی من و تۆ وەستاوە، تا دەگەیتەوە کوردستان بیری لێمەکەرەوە، تێگەیشتنی ئاسان نییە، بەڵام جەلادەتی کۆتر هەموو شتێکت بۆ ڕووندەکاتەوە، چی پرسیارێکت هەیە، دەتوانیت لە جەلادەتی کۆتری بکەیت، من هیچ نیم، من کە ڕۆیشتم ئیدی نامبینیتەوە.

بە بێسەبرییەوە پرسیم: تۆ دەڵێیت چی؟ جەلادەتی کۆتر کێیە؟ من کەس ناناسم بەو ناوەوە.

بە خەندەیەکی پڕ نهێنییەوە گووتی: جەلادەتی کۆتر، ئەو کوڕەیە کە لە شاری مۆسیقارە سپییەکانەوە هاتۆتەوە.

گووتم: شاری چی؟

بە ئارامییەوە دووبارەیکردەوە: شاری مۆسیقارە سپییەکان.

لەو کاتەدا من گەیشتبوومە بەر دەمی ئەو جێگایەی جانتا چکۆلەکەمی لێباردەکەم. زەرفی سپی، ئەو سپیپۆشە نەناسە هەر بەدەستمەوە بوو، خانمێک سەیری پاسپۆرت و بلیتەکەی کردم و جانتاکەی کێشاو لەسەر باندێکی لاستیکی درێژ، ڕەوانەی جێگایەکی نادیاری کرد. کە بۆردین کارتەکەم وەرگرت، ئاوڕمدایەوە ویستم قسەکانم لەگەڵ ئاغای شاروخی شاروخدا تەواوبکەم، کە وەک شێت و شەوێر هاتە بەرچاوم، بەڵام نەمابوو. ئەو ماوە کەمەی تا فڕینی فڕۆکەکە لە بەردەممدا مابوو، بەر لەوەی بچمە ترانزێتەوە، هەمووی لە دویی ئەو کوڕە سپیپۆشە گەڕام و نەمدۆزییەوە. بەردەمی هەموو هێڵە ئاسمانییەکان گەڕام، چەند کافیتریا و وردە بازاڕێکی ناو فڕۆکەخانەکە گەڕام، لە هیچ جێگایەک بەرچاوم نەکەوتەوە. بەر لەوەی بچمە شوێنی چێکی پاسپۆرتەکان و دوا جێگای پشکنین، دووبارە هەموو ئەو زەرفەم دەرهێنایەوە و تەماشامکردەوە، هیچ شتێکی تیانەبوو جێگای گومان بێت، شتەکانم پێچایەوە و ژمارەی تەلەفونەکەم بە جیا لە دەفتەری ژمارەکاندا نوسی و لە تەنیشتییەوە نوسیم: ڕەوشەن مستەفا. بە گشتی پێموابوو ئاغای شاروخ یەکێکە لەو کوردە بەدبەختانەی سەفەری درێژو نەبوونی پەناهەندەگی و فشاری غوربەت شێتیانکردوە. من خۆم دەردی گەورەم هەبوو، بێئەوەی چیتر بیربکەمەوە لە سخێپوڵەوە بەرەو دیمەشق سواربووم. ئەوە سەرەتای ئەم ڕۆمانەبوو کە دواجار لە جێگایەی دیکەدا دوور لە زەوی و زەمانی ئاسایی دواییدێت.

* * *

من دوای گەڕانەوەم بە هەفتەیەک ، لە دوکانی دۆستێکەوە تەلەفونم بۆ ئەو ژمارەیە کرد کە لەسەر زەرفە سپییەکە بوو، کچێکی ئێجگار دەنگ ناسک و هێمن هەڵیگرت، وەک ئەوەی لە سەرزەمینێکی ترەوە قسەبکات، وەک ئەوەی لە خەونێکی قووڵدا بێت، وەک ئەوەی مۆسیقایەکی تەلیسماوی لە دەنگیدا بێت و بیەوێت بەو مۆسیقایە فریوتبدات وەڵامیدامەوە. من پێمگووت: بەڕێز، من ناوم عەلی شەرەفیارە، لە ئەڵمانیا دەژیم. ڕاسپاردەیەکی تایبەتیم بۆ خانم ڕەوشەن مستەفا هەیە، دەمەوێت بە شەخسی لەگەڵ ئەو خانمەدا قسەبکەم، ئەگەر گونجاوبێت.

خانمە دەنگ ناسکەکە گووتی: بەڵێ مامۆستا شەرەفیار، من چاوەڕێمدەکردیت ... هەمووبمان چاوەڕێی تۆ دەکەین؟

بەسەرسامییەوە گووتم: ببوورە نەمدەزانی هێند پەلەتانە، باوەڕکە نەمدەزانی، من کێشەو گێچەڵێکی زۆر لە ژیانمدایە، بەهەرحاڵ گەر ئێستا ئامادەبن، من هەر ئێستا دەتوانم شتەکان بگەێنمە دەستتان. گەر ناونیشانی خۆتم بدەیتێ، ئێستا تاکسییەک دەگرم و دێم.

خانمەکە گووتی: نا مامۆستا، ئێمە چاوەڕێی خۆت دەکەین، ئێمە چاوەڕێی بەڕێزتان دەکەین، بە تایبەت جەلادەتی کۆتر.

جارێکی تر بەسەرسامییەوە پرسیم:

ئاە خوای گەورە، جەلادەتی کۆتر کێیە؟ من هەمەو نیمە زەرفێکم بۆ تۆ هێناوەتەوە، کاتێکی زۆر کەمم هەیە، شەو و ڕۆژ

بە ڕێگای دادگاو تاپۆو ئەمسەرەوسەرەوەم، دەمبوریت خانم ... دەمبوریت ... بەڵام خانم پێمبڵێ ئاغای جەلادەتی کۆتر چی لە من دەوێت؟

دەنگەکە بە هەمان هێمنی و ناسکی خۆیەوە، بێ پەشۆکان گووتی: دەزانین هەموو دەزانین کە تۆ چەند سەرقاڵیت، بەڵام شتێکی ئێجگار گرنگە، حیکایەتەکە شتێکی پڕ نهێنییە، تێدەگەیت مامۆستا، ئێمە هەمووومان پێشتر کتێبەکانی تۆمان خوێندۆتەوە، هەمووومان، ئەوە بڕیارێکی بە کۆمەڵ بوو، تۆ تەنیا کەسێکی دەتوانیت بینوسیت ... تەنیا کەسێکیت.

من پیاوێکی بێسەبربووم، خەڵکانێکی زۆر منیان بە باشترین نوسەری ئەو زەمانە دەزانی، بەڵام دەبێت بڵێم کە ئەوکات لە حاڵێکدا نەبووم بیر لە نوسین بکەمەوە، نوسین مایەی هەموو دەرد و بەڵا گەورەکانی ژیانی من بوو، ئاە ... بوەستن زۆر نوسەری تریش هەن وایان گوتووە، بەڵام کەس بە ئەندازەی من دەردی لە نوسین نەبینیوە، پتر لە شەش مانگ بوو هیچم نەنوسیبوو، هێندەی قەڵەمم دەگرت بەدەستمەوە، کارەساتێک لە ژیانمدا ڕوویدەدا، هێندەی کتێبێکم تەواودەکرد شتێکی تراژیدی ڕۆحمی هەڵدەتەکاند. نا باکم بەو جنێو و درۆیانە نەبوو کە لەوسەردەمەدا ڕۆژنامەکان لەسەر من بڵاویاندەکردەوە، پێموابوو هەموو تێکستێکی گەورە هەمیشە کۆمەڵێک دوژمنی گەمژەی هەیە، منیش ڕۆژێک لە ڕۆژان لەو نوسەرانە نەبووم خەڵکی گەمژە بمترسێنن، بە پێچەوانەوە هێزی خۆم لەوەدا دەبینی کە توانایەکی سەرسوڕهێنەرم تێدایە بە پیاوانی بێدەماغ پێبکەنم و لەسەر ئیشکردنی خۆم بەردەوام بم. بەڵام هێدی هێدی نوسینم وەک ڕێگایەک دەبینی بەرەو مەرگ.

بە کەمێک کەمتەرخەمی و گاڵتەجارییەوە گووتم: ئەها خانم، دەترسێم تۆش لەوانە بیت، کە ژیانی خۆیانم بۆ دەخەنە سەر دووپەڕە و پێمدەڵێن، ئاغای شەرەفیار بمانکە بە ڕۆمان، بمانکە بە چیرۆکێکی خۆت، عەزیزم گەر مەسەلەکە بەوجۆرەیە لە بیریکە، چونکە من وازم لە نوسین هێناوە، چاکتر وایە چیرۆکنوسێکی تر بدۆزیتەوە. تێناگەم ئەو دەردە چییە بڵاوبۆتەوە، چما چی بووە وا هەموو خەڵک لە ناکاو دەیانەوێت ببن بە پاڵەوانی چیرۆک؟

کچەکە بەسەبرێکەوە پێکەنی و گووتی: مامۆستا دەبێت بە هێمنی قسەبکەین، هەموو دەزانین ئاسان نییە مرۆڤێک ڕازیبکەیت کتێبێک بنوسێت، هەموو دەزانین. بەڵام...

من زۆر ئارەزووی قسەکردنم نەبوو، هەناسەیەکم هەڵکێشاو کەمێک خۆم ئارامکردەوەو گووتم: خانم ، بە هەرحاڵ کە شتەکانم بۆ هێنایت، دەتوانین زیاتر قسەبکەین ... دەتوانیت هەموو شتێکم بۆ ڕوونبکەیتەوە، مەترسە، من گوێگرێکی باشم. هەمیشەش بەمجۆرە بێسەبر نیم.

دوای دوو ڕۆژ لەو پەیوەندییە بۆ یەکەمجار جەلادەتی کۆترم بینی. دیارە هێشتا زۆرزووە چیرۆکی چاوپێکەوتنی خۆم و جەلادەتی کۆترتان بۆ باسبکەم، کە بە جۆرێک لە جۆرەکان دەکەوێتە ناوەڕاستی ئەم ڕۆمانەوە، بەڵام وەک سەرەتا دەبێت بڵێم کە ئەم ڕۆمانەی ئەمڕۆ ئێوە دەیخوێننەوە، بەرهەمی ئەو چاوپێکەوتنە خەیاڵی و سەیرەبوو کە چەند ساڵێک لەمەوبەر لە نێوان من و ئەو کوڕەدا ڕوویدا، کە ئەو سەردەمانە لە نێوان کۆمەڵێک جیهانی جیاواز جیاوازدا لە گەرمەی هاتوچۆدا بوو. من لەگەڵ هەموو بێکاتی و دەردەسەرییە گەورەکانی ژیانمدا، دواجار دەبایە کتێبێکی تر بنوسم، ئەوە یەکەمجاربوو قەبووڵیبکەم کتێبێک بنوسم پاڵەوانە ڕاستەقینەکەی بناسم و بینیبێتم، قەبووڵیبکەم ڕۆڵی خۆم وەک نوسەر کورتبکەمەوە و دەسەڵاتێکی زۆر بدەم بە یەکێک لە پاڵەوانەکان. تەنیا شتێک ئێستا پێویستە بیزانن ئەو ڕێکەوتنە

سەیرەیە کە لەسەرەتاوە لەگەڵ جەلادەتی کۆتردا بەستم، ئەوەی من مافی ئەوەم هەبێت، بەشێکی حیکایەتەکە بگێڕمەوە، مافی ئەوەم هەبێت لەو بەشانەدا کە ئەو دەیگێڕێتەوە دەسکاری داڕشتن و شێوازی حیکایەت و سروشتی زمان بکەم. مافی ئەوەم هەبێت لە کوێدا ویستم من ببم بە حیکایەتخوان، تەواو وەک شانۆگەرییەک کە دەرهێنەرەکەی خۆی لە نێو شانۆگەرییەکەدا دەبێتە ئەکتەر و حیکاتخوان. دواجار من و ئەو بە شێوەیەک لە شێوەکان ئەم کتێبەمان بەشکرد...ئێستا دڵنیام هەمووتان دەپرسن، جەلادەتی کۆتر کێیە؟ چ جۆرە مرۆڤێکە؟ چ جۆرە ژیانێک ژیاوە شایستەبێت مرۆڤ بیکاتە ڕۆمان؟ چاکتر وایە لەسەرەتاوە خۆم هەموو شتێکتان بۆ بگێڕمەوە.